

**Līvānu novada
Centrālās
bibliotēkas Rīta
filiālbibliotēkas
teksta pārskats par
2024. gadu**

Līvānu Novada
Centrālās Bibliotēkas

Rīta Bibliotēka

Jersika, 2025

SATURS

Pārskata perioda kopsavilkums	3
1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums	4
2. Finansiālais nodrošinājums	5
3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums	5
4. Personāls	7
5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība	12
6. Krājums	17
7. Darbs ar bērniem un jauniešiem	23
8. Novadpētniecība	27
9. Projekti	31
10. Publicitāte	31
11.Sadarbības tīkla raksturojums	34

Pārskata perioda kopsavilkums

Bibliotēkas darba prioritātes 2024. gadā:

- operatīvu un kvalitatīvu bibliotekāro un informatīvo pakalpojumu sniegšana bibliotēkas lietotājiem;
- bibliotēkas krājuma, abonēto datubāžu un interneta pieejamības nodrošināšana ikvienam lietotājam;
- abonēto datubāžu *Letonika* un *Lursoft*, kā arī elektronisko dokumentu izmantošana un popularizēšana; *Letonikas* autorizācijas datu piešķiršana reģistrētajiem lietotājiem attālinātai piekļuvei;
- bērnu un jauniešu literatūras iegāde (jauniegunumi, jo īpaši visas “Bērnu žūrijas” grāmatas);
- bibliotēkas klātbūtnes un darbības digitālajā vidē aktivizēšana (portāls-Facebook.com)
- pašvaldības klientu apkalpošanas centra funkciju nodrošināšana Rīta bibliotēkā.

Jauni pakalpojumi

No 19.01.2024 oficiāli Rīta bibliotēkā darbojas Valsts un pašvaldības vienotais klientu apkalpošanas centrs, ko finansē Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija. VPVKAC ir lielākais klientu apkalpošanas tīkls valstī, tajā var patstāvīgi vai ar VPVKAC darbinieka palīdzību pieteikt visus valsts pārvaldes portālā <https://www.latvija.lv> pieejamos pakalpojumus, kā arī saņemt citas konsultācijas.

Pagasta iedzīvotājiem arī ir iespēja bibliotēkā samaksāt Līvānu novada pašvaldības rēķinus, nekustamā īpašuma nodokli, zemes nomas maksu, valsts un pašvaldības nodevas, nopirkt atkritumu maisus, iesniegt iesniegumus. Šāds pakalpojums noteikti ir ieguvums vietējai kopienai.

Nozīmīgi, jauni projekti

Pārskata periodā jauni projekti netika izstrādāti.

Problēmas un to risinājumi

Pēc Valsts un pašvaldības vienotā klientu centra ieviešanas jūtami palielinājies darba apjoms. Novada teritorijā 2024.gadā reorganizēti pagasti, izveidojot pagastu apvienību, arī tas jūtami palielināja veicamo darba apjomu. Pagasta teritorijā sociālais darbinieks ir tikai 1x nedēļā 3h (iepriekš 2x nedēļā visu dienu), līdz ar to sociālā dienesta klienti gan maksājumus, gan izdrukas veic KAC (ar darbinieku palīdzību).

Pārskata periodā bieži problēmas radīja nepietiekams interneta ātrums.

Joprojām bibliotēkai būtu nepieciešami jauni plaukti, vecie ir vizuāli un fiziski novecojuši.

Bibliotēkas 2024.gada budžets gada sākumā tika ļoti samazināts, bija pat periods, kad grāmatu iegādei paredzētā summa bija 0. Tomēr gada otrajā pusē, pašvaldība iedalīja budžeta līdzekļus grāmatu iegādei.

1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums

Īss situācijas apraksts

Bibliotēkas darbības teritoriālais un institucionālais raksturojums

Līvānu novada Centrālās bibliotēkas Rīta filiālbibliotēka dibināta 1955. gadā. Atrodas Jersikas pagasta pārvaldes ēkas pirmajā stāvā. Uz pašreizējām telpām pārcēlusies 1976. gadā, līdz tam telpas mainītas 2 reizes. Bibliotēkas apkalpojamā teritorijā ir gan pašvaldības, gan privātās iestādes un uzņēmumi: pagasta pārvalde, medpunkts, kultūras nams, bāriņtiesa, sociālais dienests, autoserviss, zemnieku saimniecības, Jersikas čipsu ražotne.

Līvānu novada Centrālās bibliotēkas Rīta filiālbibliotēka ir Līvānu novada Centrālās bibliotēkas struktūrvienība, kas darbojas Centrālās bibliotēkas pakļautībā. Finanšu līdzekļus bibliotēka saņem no Līvānu novada pašvaldības budžeta līdzekļiem vienotā Centrālās bibliotēkas budžeta ietvaros, valsts mērķdotācijām, sniegtajiem maksas pakalpojumiem un citiem pašu ieņēmumiem, ziedojumiem un dāvinājumiem.

Rīta filiālbibliotēka ir reģistrēta Kultūras Ministrijas Bibliotēku reģistrā ar Nr. BLB0172 2003.gada 12.novembrī.

Līvānu novada Centrālās bibliotēkas Rīta filiālbibliotēkas darbības pamats ir Līvānu novada Centrālās bibliotēkas nolikums (apstiprināts ar Līvānu novada domes 2023. gada 25. maija sēdes lēmumu Nr. 6-3). Filiālbibliotēkas funkcijas un uzdevumus nosaka Centrālās bibliotēkas apstiprināts reglaments (2012. gada 31. jūlijā).

Ārējie apkalpošanas punkti

2022. gadā 23. novembrī, sakarā ar Jersikas bibliotēkas reorganizāciju, darbu uzsāka Rīta bibliotēkas ārējais apkalpošanas punkts Jersikas pamatskolā otrdienās un piektdienās no plkst. 9:00 – 16:00. Skolēniem, skolēnu vecākiem, skolotājiem, pagasta iedzīvotājiem tiek piedāvāti jaunākie preses izdevumi un grāmatas, kā arī tiek

nodrošināti pašvaldības sniegtie pakalpojumi – iesniegumu pieņemšana, nekustamā īpašuma, zemes nodokļa maksājumi un komunālo pakalpojumu maksājumi.

Izmaiņas bibliotēkas darbībā pārskata periodā

Pārskata periodā izmaiņas bibliotēkas darbībā nav notikušas.

2. Finansiālais nodrošinājums

Rīta bibliotēka ir Līvānu novada Centrālās bibliotēkas struktūrvienība, kura tiek finansēta no Līvānu novada pašvaldības budžeta.

Bibliotēkas izdevumi

	2022	2023	2024
Izdevumi kopā (EUR)	11818	19526	26251
Darbinieku atalgojums (bruto)	9483	16118	22764
Krājuma komplektēšana	2335	3408	1910

Pārskata periodā finansējums bibliotēkas funkciju veikšanai bija pietiekošs, bet attīstībai jau nepietiekošs. Krājuma komplektēšanai finanses pārskata periodā samazinājās par 43,96%. Grāmatas saņemtas joprojām arī mērķprogrammā “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” un LNB projektos, kas nodrošina grāmatu iegādi publiskajām bibliotēkām. Analizējot finansējuma situāciju pēdējo trīs gadu griezumā, 2024.gadā vērojams kritums salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem.

3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

Bibliotēka atrodas Jersikas pagasta pārvaldes ēkas pirmajā stāvā. Pārskata periodā remontdarbi nav notikuši, jo 2024.gadā šim mērķim netika piešķirti naudas līdzekļi (telpām būtu nepieciešams vismaz kosmētiskais remonts – pārlīmēt vai nokrāsot tapetes, nomainīt linoleju).

Telpu paplašināšana vai bibliotēkas pārvietošana uz citām telpām

Telpu paplašināšana vai bibliotēkas pārvietošana uz citām telpām nav veikta.

Jaunu ēku būvniecība

Jaunu ēku būvniecība nav paredzēta.

Iekārtas un aprīkojums

Iekārtas un aprīkojums ir apmierinošā stāvoklī. 2 datori ir 6 gadus veci un 1 dators ir 5 gadus vecs. Viens jauns dators iegādāts bibliotēkas darbiniekam 2022. gadā. Ir arī portatīvais dators.

Klientu apkalpošanas centrā ir multifunkcionālā iekārta, 2 datorkomplekti ar iebūvētu Smart karšu lasītāju, 2 kameras, 2 austiņas, 2 skaļruņi un laminators, 2 darba galdi, 2 krēsli un dokumentu plaukts.

Bibliotēkas iekārtas un aprīkojums

	Darbiniekiem (skaits)	Lietotājiem (skaits)	Vērtējums (teicams/labs/ apmierinošs/ neapmierinošs)	Piezīmes
Datori	2	4	labs	2 datori saņemti 2017.g., 1 dators 2018.g. – jauns. 1 dators darbiniekam 2022.g. - jauns
Portatīvais dators	1		labs	
Multifunkcionālās iekārtas				
Printeri	1		labs	Printeris iegādāts 2016.g.
Kopēšanas iekārtas				nav
Skeneri				nav
Citas iekārtas				nav

KAC iekārtas un aprīkojums

	Darbiniekiem (skaits)	Lietotājiem (skaits)	Iegādes gads	Piezīmes
Datori ar aprīkojumu(pele, tastatūra, skaļrunis, kamera, austiņas)	1	1	2023	VARAM projekts
Monitori	2	1	2023	
UPS	1	1	2023	
Multifunkcionālā iekārta		1	2023	
Laminators	1		2023	
Darba galds	1	1	2023	
Krēsli	1	1	2023	

Bibliotēkā ir iekārtots atpūtas stūrītis bērniem, kurš tiek papildināts ar jaunām grāmatām, puzlēm un spēlēm.

E-pakalpojumi un bezvadu internets bibliotēkā ir pieejams darba laikā, taču vasaras sezonā jaunieši bezvadu internetu izmanto arī ārpus darba laika, ārpus bibliotēkas telpām. Pie bibliotēkas ieejas ārpusē ir izvietoti soli, kur apsēsties, ir arī dīķis un lapene, uzstādīts āra trenāžieris. Tā ir atpūtas vieta un brīvā laika pavadīšana jauniešiem (piemērota no aprīļa mēneša līdz oktobrim).

Problēmas un to risinājumi materiālā un tehniskā stāvokļa jomā

Ar laiku jānomaina visi bibliotēkas datori pret jaunākiem un jaudīgākiem, jo šie ir ļoti novecojuši.

Būtu nepieciešams atbilstoši palielināt interneta pieslēguma ātrumu, jo ļoti bieži tas ir lēns, ļoti slikts arī WiFi signāls. Pašvaldības ierobežotais finansējums neļauj nomainīt arī stipri novecojušos grāmatu plauktus.

4. Personāls

Personāla raksturojums

Līvānu novada Centrālās bibliotēkas Rīta bibliotēkā strādā divi darbinieki – bibliotēkas vadītāja un bibliotekāre. Abām darbiniecēm ir pilnas slodzes. Bibliotekāre divas reizes nedēļā – otrdienās un piektdienās - strādā Rīta bibliotēkas ārējā izsniegšanas punktā - Jersikas pamatskolā.

Bibliotēkas vadītājam ir bakalaura grāds ekonomikā un maģistra grāds sabiedrības un iestāžu vadībā. Bibliotekārei ir bakalaura grāds filoloģijā.

Augusta mēnesī bibliotēkā notika kadru maiņa, atlūgumu uzrakstīja līdzšinējā vadītāja. Augustā par vadītāju iecēla līdzšinējo bibliotekāri un konkursa kārtībā atrasta jauna bibliotekāre. Tas nedaudz iespaidoja arī bibliotēkas darbu, jo viena cilvēkam 1,5 mēn. bija jāapkalpo gan bibliotēka, gan ārējais apkalpošanas punkts. Atvaļinājumi parasti tika izmantoti vasarā, kas skolā bērnu nav, šogad tādas iespējas nebija (atvaļinājums jaunajai vadītājai bija septembrī – oktobrī), līdz ar to tas arī ietekmēja iesākto darba režīmu – ārēja apkalpošanas punktā bijām tikai 1x nedēļā. Decembra sākumā bibliotekāre devās dekrēta atvaļinājumā, līdz ar to decembrī un janvārī darbs ir mazliet apgrūtināts, jo jāapkalpo klienti ārējā apkalpošanas punktā 1x nedēļā, jāpmeklē arī dažādas sapulces un semināri.

Profesionālo izglītību nepārtraukti papildinām katru gadu. Pārskata periodā piedalījāmies gan Nacionālās bibliotēkas, gan Līvānu Centrālās bibliotēkas rīkotajos semināros, KAC apmācībās, vebināros attālināti. Bija iespēja apgūt daudz jauna un noderīga bibliotekārajam darbam, nemērojot tālo ceļu uz Rīgu.

Apbalvojumi un pateicības

Apbalvojumi un pateicības pārskata gadā nav saņemtas.

Finansējums personāla attīstībai

2024. gadā paredzētais finansējums profesionālajai pilnveidei netika piešķirts.

Profesionālās pilnveides pasākumi

N. p.k .	Norises laiks	Norises vieta	Organizētājs(-i)	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Stundu skaits	Klātienē vai attālināti, apmeklētāju skaits
1.	10.01.2024	MS Teem	VARAM	VPVKAC jauno darbinieku mācības	2h	attālināti, 2
2.	11.01.2024	Līvānu novada pašvaldība	Līvānu novada Kultūras, tūrisma un sporta pārvaldes vadītāja A.Smirnova	Informatīva sanāksme- aktuāli jautājumi.	3h	klātienē, 1
3.	17.01.2024	ZOOM	Tietoevry Latvia(BIS	Jaunais Alise lasītāju katalogs	1h	attālināti, 2

			ALISE)	un tā demonstrācija.		
4.	18.01.2024	MS Teem	VARAM	VPVKAC jauno darbinieku mācības	3h	attālināti,2
5.	23.01.2024	MS Teem	VARAM	VPVKAC jauno darbinieku mācības	4,5h	attālināti,2
6.	25.01.2024	MS Teem	VARAM	VPVKAC jauno darbinieku mācības	3,15h	attālināti,2
7.	08.02.2024	Līvānu novada pašvaldība	Līvānu novada Kultūras, tūrisma un sporta pārvaldes vadītāja A.Smironova	Informatīva sanāksme- aktuāli jautājumi.	3h	klātienē,1
8.	15.02.2024	ZOOM	LNB bērnu literatūras centrs	Seminārs”Kā panākt dubultjaudu lasītveicināšanai”	4h	attālināti,2
9.	27.02.2024	ZOOM	LNB Digitālās informācijas centrs	Digitālās bibliotēkas mācības.	1,5h	attālināti, 2
10.	28.02.2024	ZOOM	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Tīmekļseminārs “Mākslīgais intelekts un medijpratība: iespējas un izaicinājumi”	4h	attālināti,2
11.	07.03.2024	Līvānu novada pašvaldība	Līvānu novada Kultūras, tūrisma un sporta pārvaldes vadītāja A.Smironova	Informatīva sanāksme- aktuāli jautājumi.	3h	klātienē,1
12.	18.03.2024	ZOOM	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Saruna par tīklošanā pasākuma ieceri.	2h	attālināti,2
13.	21.03.2024	MS Teem	VARAM	VPVKAC jauno darbinieku mācības(e-adrese)	2,5h	attālināti,2
14.	11.04.2024	Līvānu novada pašvaldība	Līvānu novada Kultūras, tūrisma un sporta pārvaldes vadītāja A.Smironova	Informatīva sanāksme- aktuāli jautājumi.	3h	klātienē,1

15.	16.04.2024	LNB	LNB Bibliotēku attīstības centrs.	Tīklošanās pasākums.	2h	attālināti, 2
16.	25.04.2024	LNCB	LNCB	Aktuāli jautājumi. Tīkšanās ar Armandu Puči.	5h	klātienē, 2
17.	02.05.2024	Daugavpils novada pašvaldība	Lauku atbalsta dienests	Sanāksme VPVKAC pārstāvjiem, par LAD aktualitātēm.	3h	klātienē, 1
18.	15.05.2024	ZOOM	LNB Bērnu literatūras centrs	Seminārs "Vecāku iesaiste bērnu lasītprīeka veicināšanā"	4h	attālināti, 2
19.	29.07.2024	MS Teem	VARAM	VPVKAC darbinieku mācības par sniegto pakalpojumu izmaiņām.	0.5h	attālināti, 1
20.	05.09.2024	Līvānu novada pašvaldība	Līvānu novada Kultūras, tūrisma un sporta pārvaldes vadītāja A.Smironova	Informatīva sanāksme- aktuāli jautājumi.	3h	klātienē, 1
21.	23.09.2024	MS Teem	VARAM	VPVKAC darbinieku mācības par LAD pakalpojumiem.	1h	attālināti, 2
22.	26.09.2024	LNCB	LNCB	Aktuāli jautājumi.	5h	klātienē, 2
23.	10.10.2024	Līvānu novada pašvaldība	Līvānu novada Kultūras, tūrisma un sporta pārvaldes vadītāja A.Smironova	Aktuāli jautājumi.	3h	klātienē, 1
24.	23.10.2024	MS Teem	VARAM	VPVKAC darbinieku mācības par VID pakalpojumiem.	1.5h	attālināti, 1
25.	24.10.2024	MS Teem	VARAM	VPVKAC darbinieku mācības .	1.15h	attālināti, 1
26.	28.10.2024	Līvānu novada pašvaldība	Līvānu novada pagastu apvienība	Aktuāli jautājumi.	1h	klātienē, 1
27.	07.11.2024	Līvānu novada	Līvānu novada Kultūras,	Aktuāli jautājumi.	3h	klātienē, 1

		pašvaldība	tūrisma un sporta pārvaldes vadītāja A.Smironova			
28.	28.11.2024	LNCB	LNCB	Aktuāli jautājumi.	5h	klātienē, 2
29.	10.12.2024	MS Teem	VARAM	VPVKAC darbinieku seminārs par aktualitātēm 2025.gadā.	1h	attālināti,1
30.	13.12.2024	MS Teem	VARAM	VPVKAC darbinieku sanāksme par pensionāru algu grāmatiņu iesniegšanu.	1h	attālināti,1
31.	29.11-18.12.2024	Līvānu novada pašvaldība	Mācību centrs "BUTS"	"Sadarbība, iesaiste un komunikācija darba vidē"	12h	klātienē,1

Pārskata periodā bija iespēja piedalīties ļoti daudzos noderīgos profesionālās pilnveides pasākumos, šoreiz vairāk attālināti, jo tādējādi var ekonomēt gan savu, gan interesentu laiku. Izmantojam jebkuras iespējas, lai papildinātu savas zināšanas, paplašinātu savu redzesloku un pēc tam to varētu pielietot bibliotekārajā darbā.

Problēmas un to risinājumi personāla jomā

Šobrīd Rīta bibliotēkā ir viens darbinieks, otrs dekrēta atvaļinājumā, bet ir izsludināts konkurss uz vakanto vietu. Raizes sagādā tas, ka par šo vakanci diezgan maza interese(augustā bija tikai 2 pretendenti), kā viens no faktoriem iespējams ir atalgojums – minimālā alga.

5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

Galvenie rādītāji (lasītāju skaits, apmeklējums, izsniegums u.c.)

Bibliotēkas pamatrādītāji

	2022	2023	2024	% salīdzinot ar iepr. gadu
Aktīvo lietotāju skaits	411	448	494	+8%,+10%
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	123	128	102	+4%,-20%
Bibliotēkas apmeklējums	2513	3856	3630	+35%,-6%
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	315	783	518	+60%,-34%
Virtuālais apmeklējums	192	801	811	+76%, +0,10%
Izsniegums kopā	4357	6382	6128	+32%,-4%
<i>t. sk. grāmatas</i>	1734	2214	2021	+22%,-9%
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	2550	4085	3773	+38%,-8%
<i>t. sk. bērniem līdz 18.g.</i>	600	862	725	+30%,-16%
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita pagastā	58%	65%	73%	+11%,+12%
<i>t. sk. bērniem līdz 18.g.</i>				
Iedzīvotāju skaits	714	692	681	-3%,-2%

Iedzīvotāju skaits 2024.g. no PMLP datiem uz **01.01.2025.g.**

Pēc Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datiem uz 01.01.2025, Jersikas pagastā ir deklarēti 681 iedzīvotāji, tai skaitā 116 bērni. Bibliotekārais aptvērums pārskata gadā joprojām nedaudz palielinās. Tas varētu būt uz Klientu apkalpošanas centra rēķina, jo tur funkciju un pienākumu apjoms tikai palielinās. Jūtams pienākumu palielinājums novērojams ar jūliju, kad tika reorganizētas pagastu pārvaldes un to vietā izveidota Pagastu apvienība. Cilvēki bija pieraduši nākt jebkurā darba dienā, lai nokārtotu savas vajadzības, tagad Pagastu apvienības darbinieks ir tikai pirmdienās 3h. Līdz ar to iedzīvotāji ar lielu daļu jautājumu un vajadzību griežas bibliotēkā. Prieccē tas, ka daļa šo iedzīvotāju līdz ar to atsāk izmantot arī bibliotēkas pakalpojumus – paņemt lasīšanai grāmatas vai žurnālus, aplūko izstādes.

Jersikas pagastā uz 01.01.2025 deklarēti 116 bērni, no tiem 73 gab. vecumā no 7-18 gadiem. Daļa pagastā deklarētie bērni apmeklē Līvānu 1.vidusskolu. Jersikas pamatskolā turpretim mācās bērni no Līvāniem un Nīcgales, līdz ar to rēķinot bibliotēkas aptvērumu starp bērniem, tas nebūs korekts. Daži bibliotēkas rādītāji ir

samazinājušies, jo vairākus mēnešu strādāja viens darbinieks. Bibliotēka bija atvērta 4 dienas nedēļā, jo vienu dienu darbinieks apkalpoja klientus ārējā apkalpošanas punktā, 2 nedēļas nedarbojās arī bibliotēkas programma Alise, arī tas iespaidoja statistiskas datus.

Pakalpojumu attīstība, jauninājumi – kopaina, piemēri, vērtējums

Katru gadu bibliotēka attīstās un pilnveidojas, ievieš jaunus pakalpojumus. Bibliotēkā darbojas Valsts un pašvaldības vienotais klientu apkalpošanas centrs.

Tāpat kā katru gadu Rīta bibliotēka piedāvā brīvpieejas krājumu, periodiskos izdevumus, bezmaksas pieeju interneta resursiem, pamazināšanas darbā ar datoru, bibliogrāfiskas uzziņas un konsultācijas, izmantot datu bāzes – *Letonika*, *Lursoft*, kā arī LNB piedāvātās datu bāzes, SBA pakalpojumus, aplūkot tematiskās, literatūras, informatīvo materiālu un novadpētniecības izstādes, kas saistītas ar svētku, atceres un atzīmējamām dienām, kā arī piedalīties bibliotēkas rīkotajos pasākumos, pēcpusdienās un radošajās darbnīcās.

Bibliotēkas krājuma, pakalpojumu popularizēšanai iedzīvotājiem, bibliotēka aktīvi izmanto tiešsaistes grafiskā dizaina veidošanas rīku <https://www.canva.com>, lai izveidotu saturu sociālajiem tīkliem, veidojot infografikas, plakātus, prezentācijas, video.

E-grāmatu bibliotēka

3td.lv E-grāmatu bibliotēkas piedāvātās iespējas regulāri tiek reklamētas bibliotēkas telpās, kā arī tiek veidoti informatīvi materiāli/ anotācijas par e-bibliotēkas jaunākajām pievienotajām grāmatām. Informācija tiek izvietota abonementā un bibliotēkas foajē afišu stendā. E-grāmatu bibliotēka laukos negūst īpaši lielu atsaucību, jo pagastā joprojām ir daudz iedzīvotāju, kuriem mājās nav datora un interneta. Lielākā daļa bibliotēkas lietotāju tomēr izvēlas lasīt grāmatas papīra formātā. Varam tikai popularizēt, ieteikt un aicināt lasīt e-grāmatas, bet izvēle vienmēr būs paša cilvēka rokās.

Sabiedrības, lasītāju viedokļa izzināšana par bibliotēkas darba kvalitāti, to rezultāti.

Komunikācija starp bibliotekāru un apmeklētāju notiek katru darba dienu. Nav iespējams strādāt ar lietotājiem, neuzklausot viņu vērtējumu, viedokli par bibliotēku, krājumu, atsevišķu iespieddarbu vai bibliotekāro apkalpošanu.

Pārskata periodā anketēšana netika veikta, bet bibliotēkas organizēšanas darbā ņemti vērā lasītāju ieteikumi un viedoklis. Vienmēr tiek akcentēts, ka katrs lasītājs ir svarīgs bibliotēkai, mutiski tika izzinātas lasītāju un apmeklētāju vēlmēs.

Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām

Bibliotēku ir iespēja apmeklēt cilvēkiem ratiņkrēslos, arī māmiņām ar bērnu ratiņiem, jo ir uzbrauktuve, lai tiktu iekšā telpās. To arī izmanto. Taču invalīdiem ratiņkrēslā vai veciem, vientuļiem pensionāriem periodiku un grāmatas piegādājam uz mājām.

Pielāgotās literatūras pakalpojums reģionā

Rīta bibliotēka ir dažas palielinātās drukas grāmatas, kuras var piedāvāt šādiem lietotājiem, tāpat, uzliekot austiņas, iespējams klausīties *Letonikā* esošās audiogrāmatas.

Pielāgotā literatūra bibliotēkas krājumā

	Grāmatu skaits
Grāmatas palielinātā drukā	3
Grāmatas vieglajā valodā	0

Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām vai interešu grupām

Visi Rīta bibliotēkas rīkote pasākumi un izstādes ir pieejami ikvienam interesentam, un pārskata periodā šo iespēju izmantoja gan seniori, gan bērni, gan bezdarbnieki, gan pensionāri u.c.

Protams, ka bibliotēkas pakalpojumus izmanto ļoti dažādas mērķgrupas. Bezdarbnieki nāk uz bibliotēku, meklējot viņiem atbilstošas darba vakances preses izdevumos un interneta portālos (biežāk ss.com, nva.gov.lv, kurdarbs.lv), tiek lūgta arī bibliotekāra palīdzība. Tāpat šiem cilvēkiem jāpalīdz sastādīt CV un uzrakstīt motivācijas vēstules. Maznodrošinātajiem jāpalīdz atrast vajadzīgo informāciju internetā, piem., par pārtikas paku saņemšanu novadā, regulāri jāpalīdz sagatavot bankas kontu izdrukas, rēķinus, maksājumus iesniegšanai sociālajā dienestā. Senioriem arī vairāk nepieciešama palīdzība datora vai telefona lietošanā. Bibliotēku apmeklē arī ģimenes, pārsvarā māmiņas ar bērniem. Kamēr vecāki izvēlas lasāmvielu vai strādā pie datora, bērni var krāsot darba lapas, zīmēt, spēlēt dažādas galda spēles.

Uzziņu un informācijas darbs

Pārskata periodā bibliotēkā lietotājiem sniegtas **788** uzziņas un konsultācijas. Joprojām visvairāk lietotāji interesējušies par grāmatu lietošanas termiņa

pagarināšanu, rezervēšanu, par izdevumu pieejamību. Bibliotēkas apmeklētāji lūdz palīdzību dažādas ikdienišķas informācijas meklēšanā - dažādu iestāžu telefona numura atrašana, ārstu/speciālistu kontakti, veikalu, banku, lidostas, teātru, PMLP informācijas meklēšana. Nākas palīdzēt rast risinājumus visdažādākajām dzīves situācijām, kas saistītas ar pakalpojumiem interneta vidē un citiem jautājumiem: e-dokumentu atvēršana un parakstīšana ar e-parakstu, piekļuve un izdruku veikšana no DataMed, Gulbja laboratorijas un Centrālās laboratorijas, internetbankas, e-pasta. Aktīvi tika pieprasīta palīdzība dažādu iesniegumu aizpildīšanā, pieteikumi energoresursu atbalstam. Vairākiem cilvēkiem sniegta palīdzība mobilo telefonu izmantošanā, programmu instalēšanā, kā arī palīdzība ikmēneša gāzes un elektrības skaitītāju rādījumu iesniegšanā. Joprojām daudzi seniori ir ar zemu motivāciju un nepietiekošām zināšanām par e-vidi. Bibliotēkām nākas būt starpniekiem starp pakalpojuma ņēmēju un sniedzēju. Šādās situācijās aktuāls kļūst jautājums par privāto datu aizsardzību.

Cilvēki, interesējoties par pakalpojumiem un dažādām jomām, uzticas savai bibliotēkai, tās darbiniekiem. Tiek jautāts par visdažādākajām tēmām un jācenšas sniegt uzziņas, izpildīt pieprasījumus gan telefoniski, gan elektroniski. Daži piemēri: bibliotēkas pakalpojumu pieejamība; kā nomaksāt rēķinus; kā saņemt pabalstus, kur tos saņemt; kā sazināties ar iestādēm – bankām, VID, VSAA; kā piekļūt medicīnas dokumentiem; kā izveidot e-pastu un nomainīt paroli u.c.

Visvairāk uzziņas esam snieguši pašvaldības darbiniekiem, pensionāriem, skolēniem, bezdarbniekiem.

Bibliotēkas izglītojošā darbība

Rīta bibliotēka nodrošina lietotājiem informatīvos pakalpojumus gan tradicionālajā veidā, gan izmantojot modernās tehnoloģijas, atbilstoši apmeklētāju vēlmēm. Lietotāju apmācības un konsultācijas bibliotēkā notiek individuāli, ikdienā bibliotēkas lietotājiem tiek sniegta palīdzība darbā ar datoru, informācijas meklēšanā un pakalpojumu izmantošanā.

Pārskata periodā “Digitālās nedēļas - 2024” ietvaros organizētas konsultācijas “Esi aktīvs! Vaicā bibliotēkām par digitālajiem pakalpojumiem!” un “Digitālās prasmes ikdienai!” Konsultāciju mērķis iepazīstināt ar e-prasmēm, tehnoloģiju lietošanu ikdienā, attālināto pakalpojumu saņemšanas iespējām. Konsultācijas apmeklēja 27 pagasta iedzīvotāji. Tika aplūkoti un izprasti arī digitālie jautājumi, kas aktuāli katram

apmeklētājam (individuālas konsultācijas darbam ar datoru, telefonu, e-pastu, EDS, VSAA, VID u.c.)

“Bibliotēku nedēļā - 2024” Jersikas pamatskolas 6 skolotājiem sniedzu informāciju par abonētās datubāzes *Letonika* izmantošanas iespējām skolā, gatavojoties mācību stundām, pārbaudes darbiem, olimpiādēm un eksāmeņiem. Skolai tika izsniegtas sadrukātas lapiņas ar attālinātā lietotāja datiem, kas tika izdalītas skolēniem, lai viņi mācību procesā varētu izmantot *Letoniku*.

Medijpratība

Medijpratība ir šodienas nepieciešamība ikvienam. aizvien svarīgāka kļūst medijpratība un informācijpratība, spēja atšķirt uzticamu informāciju no neuzticamas. Bibliotēka ir viena no iestādēm, kas informē sabiedrību un māca izvērtēt informāciju, atšķirt patiesas ziņas no viltus ziņām. Šīs zināšanas nepieciešamas regulāri pilnveidot, jo ir ļoti svarīgi cik droša ir mūsu sabiedrība un valsts.

Elektroniskais katalogs

BIS ALISE nodrošina pilnīgu darba procesu kopumu: komplektēšanu, katalogizāciju, meklēšanu un atlasī, pasūtījumu un rezervācijas apstrādi, lasītāju apkalpošanu, inventarizāciju, svītrkodu druku, SBA pakalpojumus.

Lasītāju reģistrācija, apmeklējumu uzskaitē, izdevumu izsniegšana, nodošana pagarināšana, rezervēšana un statistisko datu uzskaitē notiek automatizēti, izmantojot moduli cirkulācija.

Autorizētie lietotāji

	2022	2023	2024	% salīdzinot ar iep. gadu
Aktīvie lietotāji kopā	321	448	494	+28%;+10%
Autorizētie lietotāji kopā	313	315	376	+0,6%;+19%
Autorizētie lietotāji pārskata periodā	8	7	9	-14%;+28%

Iekšzemes un starptautiskais SBA

Lai apmierinātu lasītāju pieprasījumu pēc grāmatām, kas nav krājumā vai uz kurām izveidojusies gara rinda, tiek izmantoti starpbibliotēku abonementa (SBA) pakalpojumi. Šī pakalpojuma nodrošināšanai pārskata periodā aktīvi tika izmantots BIS ALISE SBA modulis, kas kopkataloga ietvaros ļāva veikt apmaiņu ar izdevumu eksemplāriem, nodrošinot darbību pārskatāmību un statistiku. Grāmatu apmaiņa,

galvenokārt, notiek ar Līvānu novada Centrālo bibliotēku, nelielā skaitā ar Turku bibliotēku, Jaunsilavu bibliotēku, Rudzātu un Rožupes bibliotēku.

Bibliotēkas lietotāji pieprasa, protams, latviešu daiļliteratūru, literatūru krievu valodā, ārzemju bestsellerus, labprāt lasa arī detektīvus, atsevišķi bibliotēkas lietotāji lasa psiholoģiska rakstura grāmatas, studenti – nozaru literatūru, bērni un jaunieši sev interesējošas grāmatas un žurnālus.

Salīdzinot ar 2023. gadu, saņemto dokumentu daudzums palielinājies par **16** vienībām, jo paredzētais budžets krājuma komplektēšanai samazinājās, līdz ar to vārāk izmantojam SBA iespējas.

Tabula SBA rādītāji

SBA	2022	2023	2024
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	179	145	161
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	6	3	23
Kopā	185	148	184

Problēmas un risinājumi bibliotēkas pakalpojumu un pieejamības jomā

Pārskata periodā pakalpojumu un pieejamības jomā lielas problēmas nav bijušas, vienīgi joprojām nākas saskarties ar klienta sensitīvajiem datiem (personas kodiem, bankas konta pieejas kodiem u.c.), sniedzot palīdzību rēķinu, konta izrakstu drukāšanā un citu dokumentu veidošanā.

Rīta bibliotēkai nav īsti telpas vai vietas lielāku izstāžu rīkošanai, bibliotēkas telpās ierobežota vieta, bibliotēkas foajē pieejams arī laikā kad bibliotēka ir ciet, ja izstāde ir vērtīga ir jāuztraucas par tās drošību.

6. Krājums

Krājuma komplektēšanas politika un organizācija

Darbs ar krājumu tiek veikts atbilstoši Līvānu novada Centrālās bibliotēkas krājuma komplektēšanas politikai. Tas nosaka, ka tiek veidots kvalitatīvs, funkcionāli pilnvērtīgs, lietotāju vajadzībām un interesēm atbilstošs bibliotēkas krājums.

Bibliotēkas mērķis - radīt kvalitatīvu lietotāju pieprasītu krājumu, pievēršot uzmanību mainīgajām lietotāju vajadzībām. Bibliotēkas krājums tiek komplektēts ievērojot pamatvirzienus: latviešu daiļliteratūra, augstvērtīga nozaru literatūra, latviešu un

tulkotā daiļliteratūra bērniem, uzziņu literatūra un izglītība, daudzveidīgs periodisko izdevumu klāsts.

Krājuma komplektēšanas un organizācijas prioritātes pārskata periodā

Prioritātes darbā ar krājumu pārskata periodā:

- kvalitatīvas oriģinālliteratūras, bērnu un jauniešu, un novadpētniecības iespieddarbu komplektēšana;
- krājuma saturiskās un fiziskās kvalitātes uzlabošana.

Krājuma komplektēšanā vērā tiek ņemta krājuma izmantošana iepriekšējā darbības gadā.

Informācija par krājuma komplektēšanas dokumentu

Bibliotēka, komplektējot krājumu, vadās pēc Līvānu novada Centrālās bibliotēkas un tās filiālbibliotēku krājuma komplektēšanas koncepcijas.

Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums

Komplektējot krājumu, protams, jāņem vērā finansiālais nodrošinājums. Iepriekšējos gados tas bija stabils un katru gadu ar pieaugošu tendenci, turpretī 2024.gadā diezgan krasi samazinājās, bija pat periods kad grāmatu iegādei paredzētais budžets bija 0. Tikai jūlija mēnesī budžetā tika piešķirta nauda, grāmatu iegādei. Grāmatu cenas ir augušas, un, lai varētu iegādāties vairāk jauno izdevumu, krājuma komplektēšanai jāparedz vairāk līdzekļu. Arī periodikas iegādei līdzekļi tika samazināti. Lai pasūtītu pēc iespējas vairāk žurnālu, ņemām naudu arī no citiem budžeta posteņiem.

Bibliotēkas lietotājiem 2024. gadā bija abonēti 2 nosaukuma laikraksti un 23 nosaukumu žurnāli. Daudzi žurnāli tika abonēti divos eksemplāros, jo viens eksemplārs Rīta bibliotēkā, otrs - ārējā grāmatu izsniegšanas punktā, Jersikas pamatskolā.

Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums

	2022	2023	2024
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	2335	3408	1909
<i>t.sk. grāmatām</i>	1262	2285	1040
<i>t.sk. bērnu grāmatām</i>	657	1007	559
<i>t.sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	1073	1123	869
Finansējums krājumam uz 1 iedz. skaita pagastā vai pilsētā	3	5	1,5
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā (EUR)	3022	5328	1909

Salīdzinot ar iepriekšējo gadu kopējais pašvaldības finansējums samazinājies par 44%; grāmatām par 54%; periodikai par 23%.

Bibliotēka 2024. g. kopā saņēma 151 grāmatas par summu 1470,48 EUR

Līvānu novada pašvaldības finansējums - 98 grāmatas, summa 1039,90 EUR.

638 eksemplāri – periodiskie izdevumi.

Dāvinājumi:

Latvijas Nacionālā bibliotēka – 37 eksemplāri par summu 391,31 EUR;

Bezatlīdzības – 15 eks. par summu 37,50 EUR;

Latgales kultūras centra izdevniecība – 1 eks. par summu 7,00 EUR;

Sākotnējā atzīšana – 14 eks. par summu 30,50 EUR;

Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2024 - 28 eks. par summu 283,86 EUR;

Projekts "Grāmatas publiskajām bibliotēkām" – 9 eks. par summu 107,45 EUR;

Dārzkopības institūts – 1 eks. par summu 1,77 EUR;

Pārskata periodā bibliotēkas krājuma pārbaude nav veikta.

Krājuma rādītāji

Krājuma rādītāji

	2022	2023	2024
Jaunieguvumi kopā	683	965	789
t.sk.grāmatas	241	267	151
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	117	123	62
<i>t. sk. bērniem</i>	81	124	87
Izslēgtie dokumenti	536	416	657
Krājuma kopskaits	6670	7509	7641
Grāmatu krājuma apgrozība	0,37	0,43	2,5
Periodisko izdevumu apgrozība	1,3	1,7	1,5

Situācijas raksturojums, rādītāju analīze, secinājumi

Veicot sava krājuma izpēti, konstatējām, ka tas ar katru gadu uzlabojas. Esam daļēji atbrīvojušies no nolietotās un novecojušās literatūras. Krājums tiek papildināts ar labu, jaunu, pieprasītu literatūru.

Grāmatu krājuma apgrozība 2024. gadā ir palielinājusies, salīdzinot ar 2023. gadu, periodikas krājuma apgrozība pārskata periodā nedaudz samazinājusies.

Datubāzes

Abonētās tiešsaistes datubāzes

Rīta bibliotēka krājumu papildina ne tikai ar jaunākajiem iespieddarbiem – grāmatām un plašu periodikas klāstu, bet piedāvā meklēt informāciju internetā un tiešsaistes datubāzēs. Pārskata periodā Rīta bibliotēkā lasītājiem bija pieejamas 2 datubāzes: www.letonika.lv un www.news.lv. Piekļuve datubāzēm lietotājiem tiek nodrošināta bez maksas. Bibliotēkas lietotājiem izsniedzam datubāzes *Letonika* lietotājvārdu un paroli, lai varētu izmantot datubāzi arī ārpus bibliotēkas. Informācijas meklēšanu datubāzē *Letonika* izmanto skolēni, studenti, kuri to izmanto mācībām un skolotāji gatavojoties stundām, pārbaudes darbiem. Daudziem tā kalpo kā palīgs padziļinātai skolas mācību programmas apguvei (vārdnīcas, enciklopēdijas, bagātas attēlu krātuves, sadaļas “Lasītava” un “Mācībām”) un uzticamas informācijas meklēšanai par Latviju. Darbinieki savā darbā bieži izmanto bibliotēku kalendāru, lai varētu uzzināt par ievērojamu cilvēku jubilejām. Ātri var pārbaudīt vārdu pareizrakstību sadaļā “Valoda”, izmantojot vārda analīzi. Daudzreiz tika izmantota sadaļa “Kultūras kanons”, kurā ātri var sameklēt informāciju par kultūras vērtībām literatūrā.

News ir izcils palīgs informācijas meklēšanā Latvijas laikrakstos. Visbiežāk šī datubāze tika izmantota gan uzziņu, gan novadpētniecības darbā, meklējot informāciju par aktuāliem jautājumiem, kā arī papildinot novadpētniecības datubāzes un mapes ar laikrakstu publikācijām.

Datubāzu izmantojuma rādītāji

Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums

Datubāze	2022	2023	2024
Letonika			
skatījumi	192	398	343
piekļuves sesiju skaits	183	287	277
lejuplāžu skaits	192	398	
News			
skatījumi	175	111	78
piekļuves sesiju skaits	16	25	
lejupielāžu skaits	175	111	78
Citas			

Krājuma un datubāzu popularizēšana

Lai popularizētu krājumā pieejamos izdevumus izvietojam informāciju sociālajā tīklā Facebook, regulāri informējot par jaunieguvumiem. Lai rosinātu bibliotēkas apmeklētāju interesi par krājumu, bibliotēkā tiek rīkotas dažādas daiļliteratūras, tematiskās nozaru literatūras un grāmatu jaunumu izstādes. Izstāžu stendos apskatāmo un arī lasīšanai paņemamo grāmatu un žurnālu saturiskais virziens parasti tematiski sasaucas ar mākslas, radošo, ceļojošo darbu izstādēm, valsts un gadskārtu svētkiem.

Lai popularizētu Rīta bibliotēkas krājumu vairākas reizes gadā (2024. gadā 4 reizes) notiek jaunāko grāmatu dienas, kurās lasītāji labprāt iepazīstas ar jauno grāmatu klāstu.

Arī projekts „**Bērnu, vecāku un jauniešu žūrija**” ir krājumu popularizējošs, jo bērni nāk, meklē un izvēlas grāmatas.

Tradicionāli *Ziemeļvalstu bibliotēkas nedēļas* laikā tiek rīkoti pasākumi, popularizējot ziemeļvalstu literatūru. Pārskata periodā – “Rītausmas ziemeļvalstu literatūras lasījumi Jersikas pamatskolā”. Nozaru literatūras grāmatas tiek popularizētas pēc konkrētām tēmām. Tuvojoties kādiem svētkiem, izstādēs tiek liktas grāmatas par svētku svinēšanu, ēdienu gatavošanu, rokdarbiem u.c. Pēc vajadzības un pieprasījuma gan iepazīstinām, gan apmācam lietotājus darboties ar datubāzēm *Letonika* un *News*, kā arī *LNB datubāzēm*. Par iespēju bibliotēkas lietotājiem izmantot datubāzēs pieejamo informāciju regulāri informējam lasītājus, informācija izlikta arī bibliotēkas informācijas stendā. Lai popularizētu bibliotēkā pieejamās datubāzes, 2024. gadā Digitālās nedēļas ietvaros tika organizētas apmācības “Iepazīsti datubāzes!” (datubāzes *Letonika*, *News*, *LNB datubāzes*), atsevišķam lietotāju mērķgrupām - skolēniem, pensionāriem, maznodrošinātajiem un pārējiem interesentiem. Aktivizējam bibliotēkas novadpētniecības darbu, izliekot un regulāri mainot izstādes, par Jersikas pagasta novadniekiem, rakstniekiem, dzejniekiem, (arī datubāzi *Letonika*);

- “Digitālās prasmes ikdienai!” - sniedzu konsultācijas, kā izmantot e-pakalpojumus.
- Iesaku katram lietotājam aktīvāk izmantot LNCB kopkatalogu:
iepazīties ar jaunieguvumiem,
pasūfīt un rezervēt grāmatas,
pagarināt grāmatu izsniegšanas termiņu,

apskatīt savu lietotāja kontu,
apmeklēt novadpētniecības datubāzi.
iepazīties ar jauno piedāvājumu un lasīt e-grāmatas.

Secinājumi

Vēl aktīvāk jāpiestrādā pie datubāzu popularizēšanas, piedāvājot lietotājiem info lapiņas, bukletus, izliekot afišas uz pārnēsājamā stenda un afišu dēļiem pagastā.

Ļoti svarīga un vajadzīga ir programma “Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām”. Grāmatu iepirkuma programma dod iespēju bibliotēkām papildināt krājumus ar daudzveidīgiem izdevumiem.

Grāmatas tika popularizētas sociālajos tīklos.

Darbs ar parādniekiem

Parādnieku bibliotēkā ir maz. Regulāri pārskatam lietotāju sarakstu un atgādinam parādniekiem par kavējumiem, mutiski, pa telefonu, arī rakstot uz e-pastu. Bērniem – parādniekiem mutiski Jersikas pamatskolā tiek atgādināts par grāmatu nodošanas termiņiem.

Ar bibliotēkas krājumu saistītās problēmas un to risinājumi, vajadzības

Bibliotēkas krājuma kvalitātes uzturēšana ir viena no svarīgākajām bibliotēkas darba prioritātēm.

Ikdienas darbā saskaramies ar grūtībām, veidojot jaunu, kvalitatīvu krājumu (jaunākā vērtīgā nozaru literatūra, daiļliteratūra, klasika, dzeja), jo trūkst finansējuma, nedrīkst arī ignorēt lasītāju pieprasījumus pēc cita rakstura lasāmvielas (bestselleri, neapgrūtinoša satura literatūra, literatūra izklaidei).

Grāmatas kļūst arvien dārgākas, tāpēc 202. gada budžeta tāmes projektā tika pieprasīts vairāk līdzekļu grāmatu iegādei. Diemžēl tika pieņemts mazāk.

Krājumu pakāpeniski nepieciešama atjaunot, kritiski izvērtējot tā nepieciešamību, vecos, nepieprasītos izdevumus norakstīt un aizstāt ar jauniem izdevumiem, kuri atbilst visām lietotāju kategorijām. Dažkārt uz izdevumiem veidojas lasītāju rindas, taču šī problēma tiek risināta, izmantojot SBA pakalpojumus.

7. Darbs ar bērniem un jauniešiem

Darbs ar bērniem un jauniešiem raksturojums un vispārīgie rādītāji

Darbs ar bērniem ir īpašs un cieši saistīts ar aktivitātēm, kas ieinteresē, piesaista un pieradina pie regulāriem bibliotēkas apmeklējumiem un lasīšanas.

Viens no svarīgākajiem bibliotēkas uzdevumiem darbā ar bērniem un jauniešiem ir veidot izpratni par bibliotēku, rosināt un saglabāt interesi par grāmatu un lasīšanu, kā arī attīstīt informācijas meklēšanas prasmes. Piedāvājot grāmatu klāstu, bibliotēka sniedz bērniem un jauniešiem iespēju izbaudīt lasīšanas, zināšanu apguves un radošo darbu atklāsmes prieku. Bibliotēkai ir īpaša atbildība līdzdarboties lasīšanas apmācības procesā un bērniem paredzēto grāmatu un citu informācijas avotu popularizēšanā. Bērnu jāiedrošina izmantot bibliotēkā pieejamos resursus jau agrā vecumā, lai tie nākotnē kļūtu par bibliotēkas pakalpojumu lietotājiem. Viens no šādas darbības veidiem ir lasītveicināšanas pasākumu organizēšana.

Pārskata periodā bērni un jaunieši piedalījās lasītveicināšanas aktivitātēs, spēļu pēcpusdienās, viktorīnās par Jersikas pagastu un radošajās darbnīcās.

Kopumā 2024. gadā tika reģistrēti 102 bērni un jaunieši līdz 18 gadiem (2023.g. - 128, 2022.g. - 122). Šīs kategorijas reģistrēto lietotāju bibliotēkas fizisko apmeklējumu skaits sasniedza 518 (2023.g. - 783, 2022.g - 315), izsniegto eksemplāru skaits – 725 (2023.g. – 699, 2022.g. – 387).

Lai veicinātu bērnu un jauniešu interesi par literatūru un attīstītu lasītprasmi, bibliotēka turpināja darboties aizsāktajos lasītveicināšanas projektos – “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”, “Skaļās lasīšanas sacensība”, sadarbojoties ar Jersikas pamatskolu.

Bibliotēkas krājuma veidošana un papildināšana, jaunieguvumu proporcionalitāte, salīdzinot iegādāto pieaugušo un bērnu, un jauniešu literatūru un lasītāju sastāvu, alternatīvo lietu komplektēšana

Rīta bibliotēka regulāri papildina grāmatu krājumu bērniem, pusaudžiem un jaunatnei, galvenokārt, tas tiek darīts no bibliotēkai piešķirtajiem budžeta līdzekļiem. Tās ir bilžu grāmatas, latviešu oriģinālliteratūra un tulkotā literatūra bērniem un jauniešiem, uzziņu literatūra, enciklopēdijas, arī izglītojošas galda spēles. Pārskata periodā bibliotēka saņēma “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas 2024” visu grāmatu kolekciju.

2024. gadā iegādāti 89 jauni bērnu izdevums par summu 558,86 EUR.

Kopējais bērnu un jauniešu grāmatu krājums ir 1377 vienības, t.i, par 36 vienībām vairāk nekā 2023.gadā (1341 vienības).

Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, pasākumi dažāda vecuma grupām

Uzziņu un informācijas sniegšana darbā ar bērniem un jauniešiem notiek regulāri. Apkalpojot lasītājus, tiek sniegtas informatīvas, tematiskas, precizējošas uzziņas. Bērniem un skolēniem 2024. gadā sniegtas 108 uzziņas, tematiskās un mutiskās – dažādu faktu.

Uzziņas tiek sniegtas par visdažādākajām tēmām. 2024.gadā populārākās ir bijušas:

- latviešu folkloru, gadskārtu svētkiem un tradīcijām;
- latviešu u.c. tautu tradīcijas un svētki;
- gatavošanās daiļlasīšanas konkursiem;
- daba, dzīvnieki;
- dažādu valstu ģeogrāfija;
- rakstnieki, kultūras darbinieki;
- mitoloģija (latviešu un citu tautu);
- vēstures pieminekļi;
- reliģijas, baznīcas vēsture;
- dinozauri;
- planētas;
- grāmatu lietošanas termiņš, pagarināšanas iespējas;
- piekļuve datubāzēm un 3td e- grāmatu bibliotēkai.

Šādas uzziņas pārsvarā tiek sniegtas skolēnu referātiem, mājasdarbiem, projektiem. Lai precīzi sniegtu atbildes uz pieprasītajām uzziņām, bibliotēkā tiek izmantoti visi pieejamie resursi – datubāzes, preses izdevumi, kā arī brīvpieejas interneta resursi. Sniedzam informāciju par drošību izmantojot internetu, par to, kā sevi pasargāt digitālajā laikmetā.

Nozīmīga bibliotekārā darba daļa ir lasīšanas veicināšanas pasākumi bērniem un jauniešiem dažādām vecuma grupām. Pārskata periodā tika organizēti lasītveicināšanas pasākumi, izstādes, konkursi.

Veiksmīgākie pasākumi, veiksmīgākās lasīšanas veicināšanas aktivitātes

- Viennozīmīgi Rīta bibliotēkā tā ir “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2024”- grāmatu saņemšana, lasīšana, vērtēšana, anketu aizpildīšana un nosūtīšana uz LNB.

- “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2024” sāk lielo lasīšanu! Grāmatu kolekciju kā katru gadu dāvināja LNB. Lielā grāmatu lasīšana sākās tikai septembrī, kad kolekciju nosūtīju uz Jersikas pamatskolu, uzticot to klašu audzinātājiem.
- “Starts grāmatu vērtēšanai!” – tika dots novembra mēnesī.

Eksperti elektroniski aizpildīja un nosūtīja veicināšanas programmas organizatoru sagatavotās anketas uz LNB. Katrs grāmatu eksperts saņēma pārsteiguma balvas.

“Nacionālās skaļās lasīšanas” konkursā 2024.gadā Jersikas pamatskolu 1. kārtā Līvānu Centrālajā bibliotēkā pārstāvēja 5. klases skolēni Loreta Garkalne un Ilja Bujanovs.

Martā viesojāmies Jersikas pamatskolā ar Lieldienu radošo darbnīcu “Zaķu Fabrika”, bērni varēja darboties – zīmēt, līmēt, veidot papīra maskas.

Pirms Māmiņdienas Jersikas pamatskolas 3. klasē tapa krāšņi un sirsnīgi apsveikumi mīļajām māmiņām un vecmāmiņām.

Maijā Rīta bibliotēkā viesojās Jersikas pamatskolas 2.klase, lai iepazītos ar bibliotekāra darbu. Par atmiņu no šīs dienas, bērni izgatavoja grāmatzīmes.

1. jūnijā bērni ar lielu interesi piedalījās ikgadējā pasākumā “Tevi gaidu, vasariņā!”, zīmēja uz asfalta pie bibliotēkas gan puķes, gan taureņus un putnus – visu, kas asociējas ar vasaru.

Jūnija mēnesī sadarbībā ar Jersikas tautas namu tika izsludināts zīmējumu konkurss “Uzzīmē Jersikas karaļvalsti!”. Atsaucība bija liela, pavisam tika iesniegti 25 zīmējumi gan no Jersikas pagasta, gan Līvānu, gan Rīgas bērniem(cieņojas pie vecvecākiem). Darbi bija apskatāmi vasara Saulgriežu svētkos Jersikas pilskalnā. Pasākuma laikā apmeklētāji balsoja par zīmējumiem un noslēgumā mazie mākslinieki tika arī apbalvoti. Bērnu zīmējumi bija apskatāmi novembra mēnesī Rīta bibliotēkas foajē.

17.09. viesojāmies pie pamatskolas bērniem ar pasākumu dzejas dienas ietvaros – “Mans pirmais dzejolītis”. Skolēni iejutās dzejnieka lomā un radīja katrs savu dzejoli.

Sadarbība ar izglītības iestādēm

Ļoti svarīga ir skolotāju un bibliotekāru sadarbība izglītības pārmaiņu procesā. Rīta bibliotēkas apkalpojamajā mikrorajonā atrodas viena skola – Jersikas pamatskola, ar ko bibliotēka sadarbojas.

Rīta bibliotēka, sadarbojoties ar Jersikas pamatskolas latviešu valodas un literatūras skolotāju Ilonu Karpenko, iepazīstināja 8. un 9. Klasi ar datubāzes *Letonika* Virtuālajiem asistentiem – Cibiņu un Zvejnieku.

Kopā ar 3. klases skolēniem un skolotāju Inesi Čivču klausījāmajos datubāzes *Letonika* runājošās pasakas un veicām piedāvātos uzdevumus.

Kopā ar vēstures skolotāju Annu Greidāni informatīvajā stundā 8. klases skolēniem stāstījām par datubāzi *Letonika* un tās izmantošanas iespējām mācību procesā.

Vecāko klašu skolēniem ir iespēja lasīt e-grāmatas www.3td.lv vai www.letonika.lv Visciešākā sadarbība publiskajām bibliotēkām un skolotājiem ir organizējot lasīšanas veicināšanas aktivitātes, jo visas puses ir ieinteresētas, lai bērniem būtu laba lasītprasme. Skolotāju un bibliotekāru sadarbības rezultātā paaugstinās skolēnu rakstpratības, lasīšanas, mācīšanās, problēmu risināšanas un informācijas un komunikācijas tehnoloģiju prasmes.

Bibliotēkas sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā, nozīmīgākie partneri, sadarbības vērtējums

Jebkura veiksmīga darba pamatā ir sadarbība. Sadarbība starp iestādēm, atsevišķiem cilvēkiem, palīdz sasniegt izvirzītos mērķus un uzdevumus, sniedz gandarījuma sajūtu, ka darbs, ko darām, kādam ir vajadzīgs. Mūsu pagastā ir izveidojies (īpaši pēdējos gados) ļoti labs sadarbības tīkls bērnu un skolēnu apkalpošanā. Tikai kopā ar Jersikas pamatskolas skolotājām, īpaši sākumskolas skolotājām M. Ondzuli, L. Ķīplokū, L. Lukjansku, I. Čivču, latviešu valodas un literatūra skolotāju I. Karpenko, vēstures skolotāju Annu Greidāni, skolēniem, pagastu apvienību (kas mūs vienmēr atbalsta), mēs varam realizēt visus ieplānotos pasākumus un projektus. Nosauktās skolotājas palīdz bērniem aizpildīt BJVŽ anketas, mudina skolēnus lasīt grāmatas, piedalās lasītveicināšanas pasākumos. Mūsu sadarbības partneris ir arī LNCB, īpaši Bērnu nodaļa.

Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi

Šobrīd lielākā problēma bērnu un jauniešu vidū ir lasītprasmes dažādie līmeņi, grūtības koncentrēties, noturēt uzmanību. Vairāk jāiesaistās lasīšanas veicināšanas programmās, jāorganizē pasākumi, kas mudina lasīt un pievērst uzmanību grāmatai kā izzīņas un izglītošanās avotam. Neapšaubāmi nepieciešama gan skolotāju, gan vecāku aktīva līdzdalība.

Aktuālākās problēmas pārskata periodā:

- lasītprasmes dažādie līmeņi;
- lasīšanu daudzi bērni un jaunieši uzskata par garlaicīgu nodarbi;
- motivācijas trūkums un lasīšanas uzmanības nenoturība – bailes no biežām grāmatām, gribas informāciju tūlīt un tagad.

Bērniem nepieciešama mierīga gaisotne, komunikācija ar bibliotekāru, pozitīvs vērtējums un uzslavas par paveikto radošajās darbnīcās vai pasākumos. Ļoti jauki, ja vecāki vai skolotāji atved bērnus uz bibliotēkas pasākumiem, tādejādi, bērniem parāda ceļu uz bibliotēku un veicina lasītprasmi.

Sarežģīti ir piesaistīt pusaudžus; lasīšana šajā vecumā ir retums, jo ir citas intereses. Apmeklēt bibliotēku un tās pasākumus, nešķiet interesanti, tāpēc bibliotekāriem ir jābūt ļoti zinošiem un radošiem, bibliotēkai ir jābūt ar savu šarmu un tehnoloģiskajiem risinājumiem, lai spētu pie sevis uzņemt jauniešus. Šī ir vecuma kategorija, kura kļūdas nepieļaus – ja konkrētais pasākums viņus nebūs uzrunājis, atpakaļceļu uz bibliotēku viņi vairs nemeklēs.

8. Novadpētniecība

Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi, pārskata perioda prioritātes

Pārskata perioda prioritāte bija lasītāju nodrošināšana ar novadpētniecības materiālu pieejamību, tradicionālo un elektronisko novadpētniecības resursu popularizēšana izstādēs, kā arī jaunu materiālu sistematizēšana.

Pārskata perioda prioritātes bija:

- bibliotēkas lietotāju nodrošināšana ar novadpētniecības materiālu pieejamību;
- novadpētniecības tematisko mapju regulāra papildināšana ar materiāliem;
- tradicionālo un elektronisko novadpētniecības resursu popularizēšana izstādēs;
- pagasta vēstures, darba un dzīves popularizēšana izstādēs.

Bibliotēkas galvenie virzieni novadpētniecības jomā saistīti ar Jersikas vēsturi, kā arī ar ievērojamu novadnieku apzināšanu, materiālu vākšanu un apkopošanu. Novadpētniecības darba mērķis ir izzināt, apkopot, saglabāt un popularizēt dokumentus par dzimto pagastu un tā ļaudīm, sākot no 12. gadsimta beigām un 13. gadsimta sākuma, kad pirmo reizi minēts Jersikas vārds. Par Jersikas vēsturi, kultūras dzīvi, svarīgākajiem notikumiem un ievērojamām personām.

Darba virzieni 2024. gadā:

- bibliotēkas novadpētniecības krājuma veidošana;
- bibliotēkas lietotāju nodrošināšana ar novadpētniecības materiālu pieejamību;
- materiālu par Jersikas pagastu vākšana, apkopošana, sistematizēšana;
- materiālu par Jersikas pagasta novadnieku vākšanu, apkopošanu un sistematizēšanu;
- tradicionālo un elektronisko novadpētniecības resursu popularizēšana izstādēs;
- sadarbības iespējas ar Jersikas pagasta iedzīvotājiem;
- pagasta vēstures, darba un dzīves popularizēšana izstādēs.

Novadpētniecības krājums

Komplektēšana, ietvertu materiālu veidi

Pārskata periodā bibliotēkas novadpētniecības krājumā tika komplektēti materiāli visās mapēs, kuri raksturo apkārtējo kultūrvidi, vietējās kopienas dzīvi un izaugsmi, vietējos novadniekus. Uzsvāru liekot uz saturisko daudzveidību, turpinājās iepriekšējo gadu novadpētniecības krājuma uzturēšana un attīstība.

Jaunākie novadpētniecības materiāli par notiekošo Jersikas pagastā pārsvarā tiek iegūti no Līvānu novada informatīvā izdevuma “Līvānu Novada Vēstis”, reģionālā laikraksta “Latgales Laiks”, “Vietējās Latgales avīzes”, Lursoft Laikrakstu bibliotēkas *News*, retāk no republikāniskajiem laikrakstiem, grāmatām, novadnieku dāvinājumiem, kā arī pateicoties Jersikas pagasta iedzīvotāju atsaucībai un līdzdalībai. Rīta bibliotēkas novadpētniecības materiāli – grāmatas par novadu un novadniekiem, periodiskie izdevumi, npublicēti materiāli, rokraksti, fotogrāfijas, mutvārdu liecības, tematiskās mapes, izdrukas un kopijas no elektroniskajiem resursiem, kopijas no periodiskajiem izdevumiem.

Krājuma organizācija un glabāšana

Novadpētniecības materiāli sakārtoti pa tematiem un salikti 9 dažādās mapēs, kā arī visi materiālu apraksti ievadīti Līvānu novada e-katalogā, kur tie atrodami zem burta B. 2022. gadā tika reorganizēta Jersikas bibliotēka, un visi novadpētniecības materiāli un mapes tagad glabājas un ir pieejami Rīta bibliotēkā zem burta A.

Informācijas resursi apmeklētājiem par novadpētniecību pieejami arī elektroniski Līvānu novada novadpētniecības bāzē.

Rīta bibliotēkā lietotājiem pieejamas šādas novadpētniecības materiālu mapes:

- “Senā Jersika” A,B-1

- “Jersikas pamatskola” A, B-2
- “Jersikas pagasta vēsture” A, B-2
- “Jersikas kultūrvide” A, B-3; Bibliotēka A, B-3(1.); Mūzikas un deju kolektīvi A, B-3(2.), Sports A, B-3(3.)
- “Jersikas sabiedrība” A, B-4
- “Novadnieki” A, B-5
- “Jersikas pagasta vēsture” A, B-6
- “Reliģija” A, B-7
- “Jersikas pašdarbības kolektīvi 1970.-1980.g.”

Tāpat izveidotas 5 mapes, kurās glabājas avīze “Līvānu Novada Vēstis”, mape tiek papildināta katru mēnesi ar jaunu avīzes eksemplāru. Viena mape iekārtota “Jersikas ziņām”, kas sakrātas no tālā 1995. gada līdz pastāvēšanas beigām – 2008. gadam.

Novadpētniecības materiālu apkopošanā un uzziņu darbā tiek izmantota LNB Analītikas datubāze, Lursoft Laikrakstu bibliotēka www.news.lv, kā arī LNB Digitālā bibliotēka.

Novadpētniecības materiāli tiek uzglabāti bibliotēkas telpās, sistematizētās dokumentu mapēs, kas sakārtotas hronoloģiskā secībā, kā arī izlikti plauktos bibliotēkas lietotāju apskatei.

Digitalizācija, digitālie resursi un to veidošana

Pārskata periodā šajā jomā bibliotēkā nav strādāts.

Krājuma kvalitātes, aktualitātes, attīstības novērtējums

Novadpētniecības krājumam piemērojami citi kritēriji atšķirībā no pārējā bibliotēkas krājuma. Galvenokārt notiek tematisko mapju papildināšana papīra veidā un materiālu apraksti ievadīti Līvānu novada e-katalogā.

Turpinām savākto materiālu sistematizāciju, jo nāk klāt arvien jauni notikumi. 2024.g. papildinājām materiālus, par mūsu Jersikas pamatskolu kā Ekoskolu, par Jersikas skolēnu sasniegumiem mācību olimpiādēs, konkursos, sportā, mūzikā, dejās u.c., par pagasta ceļu un citiem labiekārtošanas darbiem, par senioru kora “Jersika”, par Jersikas Sv. Marijas Magdalēnas Romas katoļu baznīcu, par pagasta novadniekiem u.c.

Izmantojums

Par novadpētniecības materiāliem vairāk interesējas privātpersonas. Novadpētniecības krājums un datu bāzes galvenokārt tiek izmantotas uzziņu sniegšanai, kā arī izstāžu organizēšanā. No krājuma satura kvalitātes un daudzveidības ir atkarīgs tas, cik pilnvērtīgi tiek nodrošinātas dažādu mērķgrupu intereses un vajadzības. Nepieciešamības gadījumā tiek izmantoti kopēšanas un skenēšanas pakalpojumi.

Novadpētniecības darba popularizēšana

Pārskata periodā novadpētniecības izstādes tika veidotas un izvietotas gan bibliotēkā, gan Jersikas TN foajē, kā arī tās varēja aplūkot virtuāli bibliotēkas Facebook kontā

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100081440925174>

Izstādes pārskata periodā:

- izstāde “Ekoskola – Jersikas pamatskola!” (jau 18 reizi par īpašiem panākumiem ilgtspējīgas attīstības, vides izglītības un vides aizsardzības veicināšanā skolā un tās apkārtnē saņem starptautisko Ekoskolas nosaukumu un Zaļo karogu);
- novadnieku Jura un Oļgas Purviņu vaska sveču izstāde;
- Jersikas pamatskolai -90;

Sadarbība novadpētniecības jomā

Ikvienu darbinieku aktivitāte, attieksme, radošums ir noteicošais faktors bibliotēkas veiksmīgai darbībai. Veiksmes atslēga ir arī saskanīgs komandas darbs, sadarbība ar, Jersikas Tautas namu, Jersikas pašvaldības darbiniekiem, Jersikas pamatskolas skolēniem un skolotājiem, Jersikas novadniekiem un bibliotēkas apmeklētājiem, Līvānu NCB kolēģiem. Jersikas pagasts iedzīvotāja Līga Eiduka uzsākusi materiālu vākšanu par Jersikas Sv. Marijas Magdalēnas Romas katoļu baznīcu un tās priesteriem, Jersikas pagasta iedzīvotājiem. Veidojot izstādi par Jersikas pamatskolu kā Ekoskolu, tika izmantotas fotogrāfijas no skolas fonda. Novadpētniecības materiālus izmanto arī Jersikas pamatskolas audzēkņi un skolotāji mācībām, piedaloties konkursos un projektos. Arī novadpētniecības jomā ir laba sadarbība ar Jersikas pamatskolu, kurā ir telpas nelielam muzejam, kuram materiālus ir apkopojusi pensionēta skolotāja Maija Nārune. Muzejā atrodas materiāli un vēstures liecības, kas nav bibliotēkā. Rīta bibliotēkas lietotājiem vienmēr ir iespēja apmeklēt muzeju un pieprasīt vajadzīgo dokumentu.

Informācija par Līvānu novadu un Jersikas pagastu bibliotēkā atrodas atsevišķā plauktiņā blakus novadpētniecības materiāliem.

Galvenie secinājumi pārskata periodā, nākotnes prognozes, vajadzības:

- pamaz informācijas periodikas izdevumos par Jersikas pagastu un tā ļaudīm;
- novadpētniecība ir ļoti specifiska joma, kam ir samērā mazs interesentu loks, taču tie, kurus tā interesē, ir savas lietas entuziasti;
- ieinteresēt un piesaistīt pēc iespējas vairāk novadnieku un pagasta iedzīvotāju novadpētniecības materiālu vākšanā.

9. Projekti

2024. gadā Rīta bibliotēka joprojām iesaistās Lasīšanas veicināšanas mērķprogrammā “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”. Dalība žūrijā veicina lasīšanu, kolekcijā iekļautas labākās bērnu grāmatas. Projektā iesaistīta Jersikas pamatskola.

Pārskata gadā bija plānots piedalīties arī mērķprogrammā pirmsskolai “Grāmatu starts”, diemžēl pašvaldība bibliotēkas budžetā šim mērķim naudu nepiešķir.

10. Publicitāte

Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte, sabiedrības informēšana par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem

Pats bibliotekārs ir galvenais bibliotēkas tēla veidotājs, gan praktiski, gan profesionāli darbojoties.

Regulāri tiek atjaunota un papildināta lietotājiem svarīga informācija bibliotēkas stendā un pārvietojamajā stendā, kā arī bibliotēkas Facebook kontā <https://www.facebook.com/profile.php?id=100081440925174>, šeit bibliotēkas apmeklētāji var iepazīties ar ikmēneša aktualitātēm – izstādēm, pasākumiem, konkursiem, aplūkot informāciju par jaunākajām grāmatām, maksas pakalpojumiem, bibliotēkā pieejamajām datubāzēm un noderīgām mājas lapām. Informācija par pasākumiem bibliotēkā aplūkojama arī Jersikas pagasta pārvaldē un Jersikas pamatskolā.

Lai informētu sabiedrību par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem, bibliotēkā sagatavots informatīvs buklets, kurā lietotājiem tiek sniegts īss ieskats bibliotēkas vēsturē, informācija par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem, lietošanas noteikumiem, darba laiku un saziņas iespējām.

Par lielākajiem pasākumiem vai notikumiem informācija ir pieejama afišu veidā pie bibliotēkas ēkas, pie Jersikas veikala, pagastā, Jersikas pamatskolā, sociālajos tīklos un informatīvajā izdevumā “Līvānu Novada Vēstis” (katru mēnesi sniedzam informāciju par plānotajiem pasākumiem).

Tāpat notiek mutiska bibliotēkas lietotāju informēšana par piedāvātajiem pakalpojumiem, lietotāji tiek personiski aicināti uz pasākumiem, izgatavojot ielūgumus vai skrejlapīņas.

Bibliotēkas informācija tīmeklī

Bibliotēkas tīmekļa vietne

Informācija par Rīta bibliotēku, tās atrašanās vietu, darba laiku, pakalpojumiem un aktualitātēm pieejama LNCB mājas lapā www.livanub.lv

Sociālo rīku saturvienību skaits

	Saturvienību skaits
	2024
Facebook	93
Instagram	-
TikTok	-
Youtube	-
Twitter	-

Sociālie tīkli

Bibliotēkai izveidots profils www.facebook.com Šeit tiek ievietota jaunākā informācija par aktuāliem bibliotēkas piedāvājumiem, grāmatu jaunumi, plānotie pasākumi, vizuālais materiāls no notikušajiem pasākumiem.

Rīta bibliotēka aktuālo informāciju par savām darba aktivitātēm publicē Facebook vietnē, <https://www.facebook.com/profile.php?id=100081440925174>

Citas tīmekļa vietnes

Visa nepieciešamā informācija par Rīta bibliotēku ir pieejama Līvānu novada mājas lapās:

www.livani.lv, LNCB mājas lapā www.livanub.lv un Latvijas Bibliotēku portālā www.biblioteka.lv, kā arī www.kulturaskarte.lv.

Veiksmīgākie bibliotēku popularizējošie pasākumi

Literatūras un tematisko izstāžu organizēšana ir viena no bibliotēkas tradicionālajām darba formām. 2024. gadā bibliotēkā tika izlikta 77 izstādes (tematiskās, literatūras izstādes, radošo darbu un kolekciju izstādes) un 10 tematiskie pasākumi. “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2024” (grāmatu ekspertu apbalvošana);

- Biedrības “Baltā māja” radošo darbu izstāde “Krāsaini sapņi”;
- Izstāde “Papīra pasaule”;
- Zīmējumu izstāde “Uzzīmē Jersikas karaļvalsti”;
- “Nacionālās skaļās lasīšanas” 1.kārta Jersikas pamatskolā;
- Novadpētniecības izstāde “Jersikas pamatskolai -90”;
- Māmiņdienas radošā darbnīca “Mīļajai māmiņai”;
- Pasākums bērniem “Tevi gaidu, vasariņa!”;
- Jeļenas Afanasjevas zīmējumu izstāde;
- Kristīnes Andrejevas pašgatavoto rotu izstāde;
- Ievas Stikānes gleznu izstāde;
- Jeļenas Afanasjevas Ziemassvētku rotājumu izstāde”;
- Ivetas Kārkles tamborējumu izstāde;
- Līgas Eidukas adījumu izstāde;
- Olgas un Jura Purviņu sveču izstāde.

Ar publicitātes darbu saistītās problēmas un to risinājumi

Vēl joprojām liela problēma ir tā, ka daudzi attālākos pagasta nostūros dzīvojošie seniori neabonē vietējos laikrakstus un neizmanto internetu, tādējādi informācija par bibliotēkas darbību līdz viņiem nenonāk.

Kā visefektīvākais informācijas nodošanas veids joprojām ir “lasītājs - lasītājam”. Vienmēr, ja informējam mutiski vai padalot bukletus, vai info lapiņas, piekodinam, lai šo informāciju nodod tālāk kaimiņiem, jo laukos ir šī privilēģija, kur viens otru pazīst, zina un apciemo.

2024. gadā informāciju par pasākumiem un izstādēm, jaunajām grāmatām un citām aktualitātēm ievietoju profilā *Facebook*.

11. Sadarbības tīkla raksturojums

Sadarbība ar pašvaldību un pašvaldības institūcijām

2024. gadā bibliotēkai bija ļoti laba sadarbība ar:

- Līvānu novada pagastu apvienību, pagasta darbiniekiem saimnieciskajos un ikdienas jautājumos;
- Jersikas pamatskolu, piedaloties “**Bērnu, jauniešu, vecāku žūrijā 2024**” (grāmatu nogādāšana uz skolu, anketu aizpildīšana, apbalvošana); piedaloties “**Nacionālajā skaļajā lasīšanā**”; radošajās darbnīcās; informatīvajās stundās par datubāzēm;
- LNCB rīkoto semināru apmeklējumos (attālināti), koordinējot krājuma komplektēšanu, pārraugot krājuma inventarizācijas; sniedzot konsultatīvu un metodisku palīdzību, iesniedzot ikmēneša un gada plānus, uzskaites aktus, norakstīšanas aktus u.c.;
- LNCB Bērnu nodaļu, konsultējoties par “Bērnu žūrijas” un “Skaļās lasīšanas” aktivitātēm;
- Jersikas Tautas namu – dažādu svētku telpu rotāšanā; kopīgos pasākumos;
- Jersikas pamatskolas skolēniem un skolotājiem grāmatu piegādē un pasākumu rīkošanā;
- biedrību “Baltā māja” dienas aprūpes centra dalībnieku izstāžu veidošanā.;
- Jersikas pagasta iedzīvotājiem, popularizējot viņu veikumu radošajā jomā;
- Rudzātu, Rožupes, Sutru un Jaunsilavu bibliotēku vadītājiem zināšanu, pieredzes apmaiņā, darba jautājumu risināšanā un grāmatu apmaiņā;
- pagasta novadniekiem, vācot materiālus bibliotēkas novadpētniecībai.

Citi sadarbības partneri reģionā un Latvijā, veiktās sadarbības aktivitātes

Pārskata periodā sadarbība nav notikusi.

Pārrobežu sadarbība, starptautiskā sadarbība

Pārrobežu sadarbība, starptautiskā sadarbība pārskata periodā nav veikta.

Pielikums
Abonētās preses apskats 2024

Ievas Padomu Avīze
Vietējā Latgales avīze
Copes Lietas
Praktiskais Latvietis
Dari Pats
Ieva
Mans Dārzs
Lauku Māja
Ievas Stāsti
Ievas Veselība
Ievas Virtuve
A12
Mājas Viesis
Privātā Dzīve
Leģendas
Likums un Taisnība
100 labi padomi
Ilustrētā Pasaules Vēsture
Ilustrētā Zinātne
Ilustrētā Junioriem
Dārza Pasaule
Una
Santa
Astes
Patiesā dzīve

Pielikums
Izstāžu saraksts

N.p.k.	Mēnesis	Izstādes nosaukums
1.	Janvāris	“Jauns gads – jaunas grāmatas”
2.	Janvāris	“Barikāžu laika atcerei”
3.	Janvāris	Rakstniekam Jānis Lejiņam - 75
4.	Janvāris	Dzejniekam, tulkotājam Klāvam Elsbergam - 65
5.	Janvāris	Rakstniecei Dzintrai Žuravskai - 85
6.	Februāris	Dienas aprūpes centra izstāde ”Krāsainie sapņi”
7.	Februāris	“2.februāris – Sveču diena: pirmā ziemas un pavasara satikšanās diena!”
8.	Februāris	Grafiķei, bērnu rakstniecei Margaritai Stārastei - 110
9.	Februāris	Dzejniecei Austrai Skujiņai - 105
10.	Februāris	Aktierim Ģirtam Ķesteri - 60
11.	Marts	Dzejniekam Vīlim Plūdonim - 150
12.	Marts	“Tālā zeme Sibīrija...” izstāde veltīta 1949.gada marta deportācijām
13.	Marts	Operdziedātājai Inese Galantei - 70
14.	Marts	Rakstniecei Aīdai Niedrai - 125
15.	Marts	“Lieldieniņa gaiša nāca, sauli nesa azotē...” tradīcijas un paražas
16.	Aprīlis	“Iesaku izlasīt!” ieteikto grāmatu izstāde
17.	Aprīlis	Aktierim Romualdam Ancānam - 80
18.	Aprīlis	Aktierim Ēvaldam Valteram - 130
19.	Aprīlis	Dzejniecei Broņislavai Martuževai - 100
20.	Aprīlis	Dramaturgam Viljamam Šekspīram - 460
21.	Aprīlis	“Pasaules grāmatu un autortiesību diena” materiālu izstāde
22.	Maijs	Izstāde “Papīra pasaule”
23.	Maijs	Rakstniekam Jānim Klīdžējam - 110
24.	Maijs	“Mīļajai māmiņai...” dzejoļu izstāde

25.	Maijs	“Starptautiskā ģimenes diena – 15.maijs” - veltīta izstāde
26.	Maijs	Rakstniekam Vilim Lācim - 120
27.	Maijs	Rakstniekam Reinim Kaudzītem - 185
28.	Maijs	Dzejniecei, tulkotājai Mārai Cielēnai - 70
29.	Jūnijs	“Uzzīmē Jersikas karaļvalsti” – zīmējumu izstāde
30.	Jūnijs	Dzejniecei Annai Rancānei - 65
31.	Jūnijs	“Komunistiskā genocīda upuru piemiņas diena” Grāmatu un materiālu izstāde
32.	Jūnijs	Dzejnieka Jānim Peteram - 85
33.	Jūnijs	“Skola ir vienīgā vieta, kurā atmiņu zvans skan...” grāmatu un materiālu izstāde
34.	Jūnijs	“Līgo visa pasaulīte...” izstāde veltīta saulgriežiem
35.	Jūlijs	Aktierim Eduardam Pāvulam - 95
36.	Jūlijs	Grāmatizdevējai Vijai Kiblokai - 70
37.	Jūlijs	Rakstnieka Ernestam Hemingvejam -125
38.	Jūlijs	Dzejniekam Jānim Baltvilkam - 80
39.	Jūlijs	Dzejnieka Kārlim Vērdirnam - 45
40.	Augusts	“Jersikas pamatskolai 90” novadpētniecība materiālu izstāde
41.	Augusts	Rakstniecei Dacei Priedei - 70
42.	Augusts	Rakstniecei Dacei Rukšānei-Ščipinskai - 55
43.	Augusts	Aktrisei Vijai Artmanei - 95
44.	Augusts	Rakstniekam Egonam Līvam - 100
45.	Augusts	Baltijas ceļam - 35
46.	Septembris	Rakstniecei un māksliniecei Mirdzai Kļavai - 100
47.	Septembris	Māksliniekam Jāzepam Pigozrim - 90
48.	Septembris	Dziedātājam un komponistam Renāram Kauperam - 50
49.	Septembris	Tekstilmāksliniecei Edītei Paulai- Vīgnerei - 85
50.	Oktobris	Rakstniecei Norai Ikstenai - 55
51.	Oktobris	Garīdzniekam, sabiedriskajam darbiniekam, rakstniekam Francim Trasunam - 160
52.	Oktobris	Rakstnieka Oskaram Vaildam - 170
53.	Oktobris	Valsts valodas diena – 15.oktobris
54.	Oktobris	Dzejniekam, filozofam, publicistam Albertam Spoģim- 100

55.	oktobris	Jeļenas Afanasjevas zīmējumu izstāde
56.	Novembris	Mārtiņdiena, materiālu un grāmatu izstāde
57.	Novembris	Lāčplēša diena
58.	Novembris	Rakstniekam, publicistam Garlībam Merķelim - 255
59.	Novembris	18.novembris – Latvijas dzimšanas diena
60.	Novembris	Rakstniekam Kārlim Skalbem - 145
61.	Novembris	Gleznotājai Maijai Tabakai - 85
62.	Novembris	Aktierim Andrim Keišam - 50
63.	Novembris	Kristīnes Andrejevas pašdarināto rotu izstāde
64.	Decembris	“Ziemassvētki nāk!” vietējo rokdarbnieku, amatnieku, mākslinieku izstāde
65.	Decembris	Ievas Stikānes gleznu izstāde
66.	Decembris	Rakstniekam, žurnālistam Pāvilam Rozītim - 135
67.	Decembris	Rakstniece Evai Mārtužai - 70
68.	Decembris	Aktierim Mārtiņam Vīlsonam - 170
69.	Decembris	Dzejniekam Aivaram Neibartam - 85
70.	Decembris	“Ziemassvētku zvani skan...” skaistāko grāmatu un dzejoļu izstāde
71.	Decembris	Aijas Stikānes tamborēto rotaļlietu izstāde

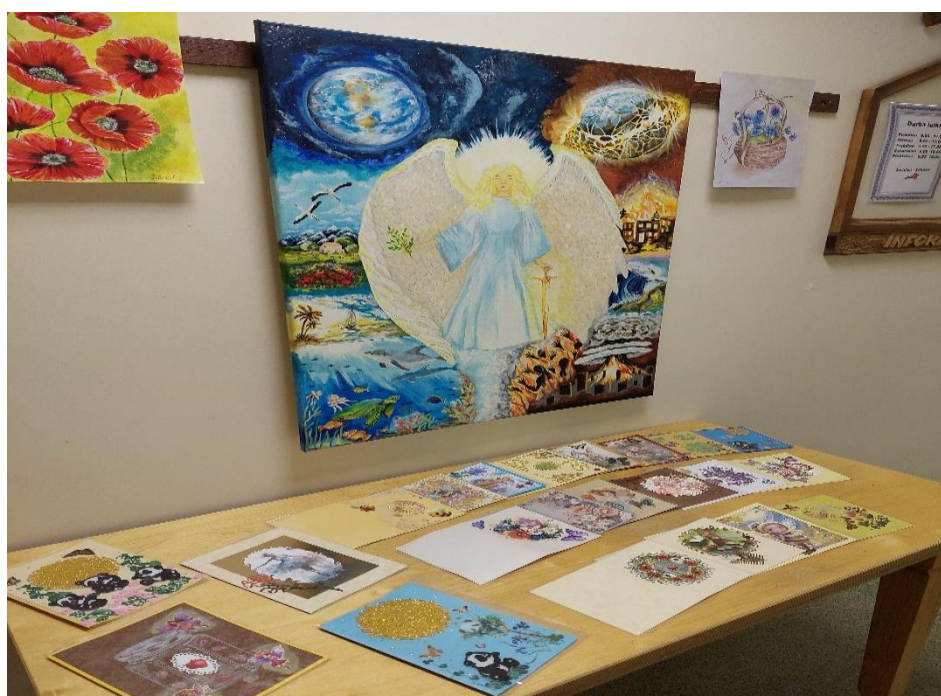
Pielikums

Fotogrāfijas no bibliotēkas izstādēm un pasākumiem

Jauno grāmatu dienas

Jeļenas Afanasjevas darbu izstāde

Biedrības "Baltā māja" radošo darbu izstāde

Grāmatu izstāde

Jersikas pamatskolas 3.klases viesošanās bibliotēkā

Skaļā lasīšana 2024

